

ԱԷԵՏԱՔԷՐ

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻԶԻՆ

«ՉՕՃՈՒԳԼԱՐԸ ՊԱՆԱ ԵՒՄԵՅԷ ՊՐԱԳՐԸ» ՂՈՒԿ. ԺԸ. 16:

Ճ Ի Լ Տ Կ.

ԻՍԹԱՆԳՈԼ. ԵՈՅԵՄԲԵՐ 1. 1875.

Ն 11

«ԳՕՐԼԱՐ ԵՐԴՄԱԳ»

Մարիամըն պապարենըն պաղչէսինն ուճունաաքի էվտէ սաքինն օլան թիթիղ աաէմ, Յակօր աղա, էհլի վէ էվաաը օլմայըպ տախմա եալընըղճա եաչաաըղը իչինն պիր աղ մէրհամէթ սիղ խօի: Օլ սապահ Մարիամըն պէյաղ ֆինօսու տուվարըն իւղէրինտէ տուրան պիր քէտիյէ գարըը պիր չօգ հալլաաըղը իչինն, Յակօր աղա խըրուանարագ թաչ իլէ ֆինօյա վուրուպ

օնու էօլախրախ: Մարիամ ֆինօսու նու զայէթ սէվէր խօի, պու սէպէպտէն չօգ աղլաաը, վէ Յակօր աղա տանն ինթիղամ ալմուգ իչինն պիր շէյ էթմէյի տիւչինաաիւ: Վէ խըրա իլէ քէնտի քէնտինէ, «Յակօր աղա չարըյա կիթաիյի վաղրթ, պէն տէ կիտէր օնունն պաղչէսինն կիւլլէրինն գօիաքրըմ, վէ չիչէքլէրինն չըղնաըմ» աէտի Վալիտէսի օնա թաղիր էտէրէք, օթուրուպ էմապլարըն եիրմի

պէչինճի պապընը օգուսունն վէ օրատան քէնտիտինէ մէնֆաաթլը պիր աէրս էօյրէնտինն աէյիւ էմր էթաի: Մարիամ, նաաըլ քի չէհրէսինտէն աէ կէօրինիւր, իսթէմէյէրէք անասընա իթաաթ էթաի: Անաաը օնունն աիգ գաթընը էմապլարըն մէղքիւր պապընըն Չ1 վէ Չ2 պլէթլէրի իւղէրիննէ տալէթ էթաիյինտէ, Մարիամ օնունն ֆիւրրիննի աննաաը, Անաաը օնա, «Պունունն թէճրիւպէսիննի էթմէք իսթէրմիտինն» աէյիւ սիւալ էթաի: Մարիամ, «Չանն էթմէմ քի Յակօր աղանըն իւղէրիննէ պու թէճրիւպէսինն էյի պիր թէէսիւրի օլունն» աէտի: Անաաը «Մէն չիմաի աէաիյիմի եափ, սօնըրա նէթիճէսիննի կէօրիւրիւզ» աէտի: Մարիամ օլ հաֆիթայը վէ էրթէտի հաֆիթալարը քեարկէֆ իչլէյէրէք կէչիրաի, վէ աղ վաղըթտանն իրի թանէ թախթա փապուճու եիւղիւ իչլէտի: Պունլարը գունտուրաճըյա կէօթիւրիւպ, պիր չիֆթ կիւղէլ թախթա փապուճու եափաըրաը, Պիր սապահ եէր այաընըր այաընմաղ, Մարիամ սէյիրաէրէք պաղչէնն ուճունա կիթաի, վէ Յակօր աղանըն էվիննէ կէօթիւրէն գափունունն իչիննէ կիրաի: Գափունունն իչինտէ տուրուպ պասամաղ թաչարընըն իւղէրիննէ քեաղրա իլէ սարըլը պիր շէյ պրաղաղրատան սօնըրա, խըղ իլէ գափույու չալար, վէ գապահաթ իչլէմիչ կիպի չափուգ չափուգ գաչար: Էվէ կիտիպ, վաղի օլաճաղը կէօրսինն աէյիւ, փէնչէրէննն եանընա օթուրու: Մարիամ, գափու աչըլըպ Յակօր աղանըն սէրթ չէհրէսիննի, վէ օրատա պրաղրլան քեաղրաը ալըպ, օնունն իւղէրինտէ քէնտի իամիննի օգույարագ եաղանըն քիմ օլաուղունու աննասընն աէյիւ չէվիրիպ աէօրթ թարաֆընա պաղաղընը կէօրաի: Յակօր աղա քեաղրաը աչըպ, թախթա փապուճարընա պաղըլը օլան քիւչիւք պիր փուսուլայը օգուտու: Մարիամ, օլ փուսուլաա «Քէնտի քիւչիւք Մարիամ տօսթունանն Յակօր աղայա» աէյիւ եաղըլմըչ օլան սէօղիւ Յակօր աղանըն օգու-

մազտա օլտուղունու էյի պիլիր իտի Յակոբ աղա պիրտէն պիրէ գափույու գափայրայ իշէրի կիրտի, վէ պունտան սօնդրա օլանը Մարիամ կէօրէմէտի Քաղաթ էյէր տահա զիյատէսինի կէօրմէք գապիլ օլտա իտի, Մարիամ Յակոբ աղանըն քէնտի թէնհա օտա- սընա կիրտիյի վագըթ կէօղլէրի եա- շարմըլ օլտուղունու կէօրէճէք իտի:

Օլ ախշամ կիւնէշ պաթարգտա, Յակոբ աղա, Մարիամա քէնտի էօլ- տիւրմիւշ օլտուղու ֆինօյա պէնդէր քիւշիւք վէ պէյաղ պիր ֆինօ իլէ պիր աէ գուգլա կէթիւրտի, պու գուգլա եաթաղա եաթըրըլարըր վա- գըթ կէօղլէրինի գափար իտի:

Մարիամ Յակոբ աղատան ինթի- գամ ալմագ իշիւն, քէնտի թարիգինէ տէյիլ, իլլա Սողոմոնուն թարիգինէ սիւլիւք էթտիլի իշիւն չօգ սէվինիւր իտի:

ԷՕՄԲԻՆ ԳԸՍԱԼԸԳԸ

Չօգ ալիմ առէմէր ինսանըն էօմ- բիւ հագգընտա պահա էթտիւրէրի վագըթ, օնուն զըսալըրընը պէյան էթմէք իշիւն թիւրիւ թիւրիւ թէշ- պիհաթ գուլանմըլ տըրլար: Էօմիւր անճագ պիր գարըլ ուղուն տուր, պիր հիւրեայէ տիր, վէ թէղ հարէ- քէթ էտէն պիր կէմիյէ պէնդէր տէ- նիլմիշ տիր ֆէղա էօմիւր, ավընըն իւզէրինէ ավըլան պիր գարագուշա եախօտ եայտան չըգմըլ օլուպ ուշու- շունու քիմնէ կէօրէմէղ պիր օգա թէշպիհ օլունմուշ տուր: Պաղըլարը տախի էօմիւր իշիւն, պիր չիշէք օ- լուպ կիւնէշ իւզէրինէ կէլտիլի կի- պի սօլար, վէ եաղմուր վագթընտա կէօրիւնէն պիր ալախմի սէմա, եա- խօտ գըլ պուլուլթլարը արասընտա կիւնէշին պիր փարլաղ զիյտար, հա- սըլը, պիր քէօլկէ, պիր բույա, տա- ղըն էթէյինաէն ագան պիր սէլ, պիր սու գապարճըրը վէ կէճէնին սօն սաաթը տըր տէմիշ տիրլէր:

Էօմիւր պու գատար գըսա օլտու- ղու թագտիրտէ, սիւղ, էյ չօճուգ- լար, Ալլահըն օղուլարընա եաղըլըր պիր թարղտա եաշայարաղ, սէմալի ֆէտէրինիղէ կիթմէք իշիւն պու էօմ- բիւն սօնունա շիմտի հագըր օլուն:

ՍՈՒՅՈՒՆ ՀՈՒՍՈՒԼԱ ԿԷԹԻՐՏԻՅԻ ՇԵՅԼԵՐ

Սիմօն օճաղըն եանընտա տուրմուշ իտի, օճաղըն ի զէրինտէ գայնար սու իլէ աօլու պիր թէնճէրէ օլուպ, թէն- ճէրէնին եանտաքի պօրուսունտան չըգան պուղունուն սէսինի իշիթտիք- տէ, Անա, թէնճէրէ նէֆէս ալըպ սէս չըգարըլօր, թէնճէրէնին նէֆէսի տախի պէնիմ գըլընքի նէֆէսիմ կի-

պի թիւթիւնէ պէնդէր» տէտի: Անա- սը, «Իշիթտիլին սէս նէֆէս ալմագ սէսի օլմայրայ, իլլա սույուն գայնա- մասը սէսի տիր,» տէտի: Պու էանա- տա Սիմօնուն պապար Ստեփան աղա օտատան իշէրի կիրէրէք, «Օլ կէօր- տիւլիւն թիւթիւն սու տուր, ավէշ օլ սույու հալատա հալլ էթմիշ տիր: Բուպան եաղմուրտան ըսլանմըլ օլ- տուղու վագըթ, ավէշին օնտան սու- յու ալըպ պէլիտիղ էթտիլինի կէօր- մէտին մի:» Սիմօն, «Էվվէթ, թըպըր պունուն էիպի օլտու,» տէտի: Ստե- փան աղա օնա, «Նիմտի շու թէնճէ- րէյէ պագ» տէյէրէք, մաշա իլէ պիր թափա ալըպ օնու թէնճէրէնին ալըպ օլան պօրուսունուն ազըրնա գօտու: Պունուն իւզէրինէ պուղու տիշարը չըգամտար, ֆաղաթ պիր աղ սօնդրա թէնճէրէնին գափաղը պիրտէն պիրէ եօգարը սըչրայրայ ալթընտան պիր չօգ պուղու տիշարը վէրէրէք Սիմօ- նու հայրէթտէ պրագտը: Օնուն պա- պար, «Պուղու թէնճէրէնին տէմիր գափաղընը ավաճագ գատար գուվ- վէթիլ տիր, էյէր օլ գափագ գափի պիր թարղ իլէ թէնճէրէնին իւզէրի- նէ գօնուլմուշ օլտա իտի, պուղու թէնճէրէյի չաթլատաճագ ըար: Վա- փօրլարը վէ տէմիր եօլ արապալարը- նը եիւրիւտէն պուղու տուր: Պուղու թիւթիւնէ պէնդէր իտէ տէ, պիր եէրտէ գափանտըրը հալտէ չօգ շէյ- լէր եափար: Լաքին ճիւզի սուտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր: Սույուն եափաղըր պաղը պաշգա շէյլէրի տա- խի կէօրմէնի իթթէրիմ» տէտի:

Սիմօն պապարը իլէ պէրապէր սօ- գաղ գափուսունա կիթտի, հէր նէ գատար եաղմուր քէսիլմիշ իտի իտէ տէ, սու քիւշիւք պիր սէլ կիպի սօ- գաղտան աշաղը տահա աղմագտա իտի: Ստեփան աղա, Սիմօնա, «Պու- բոյա պագ» տէտի: Սիմօն փէտէրի- նին տէտիլի եէրէ պագտը իտէ տէ, պուլանըգ սուտան մատա պաշգա պիր շէյ կէօրմէտի, վէ պու սուլա- նըգ սույուն ազընթըրնա աօղրու օտուն, սաման վէ քեաղրտ փարչա- լարը սուտան սիւրիւլիւպ կիթմէք- տէ իտիլէր: Ստեփան աղա Սիմօնա, «Մէն, Պու սու եաղմուրտան հաղը

օլտու տէտին, նէտէն պէօյլէ պու- լանըգ տըր, եաղմուր սույու տախմա պէրրագ օլուր,» տէտի: Սիմօն պու- նուն սէ պէպիւնի պիլէմէտի: Պապա- սը, օլ սուտան գատէհ իշինէ պիր աղ ալըն տէյիլ Սիմօնա էմի էթտի: Սու պիր աղ վագըթ գատէհին իշինտէ տուրտուգտա, պիր աղ տուրուլաու, ֆաղաթ գատէհին տիպինտէ գաթըր վէ սարը շամուր կէօրիւնտի: Օլ վա- գըթ Ստեփան աղա, «Պագ, սույու պուլանտըրան պու սարը շամուր տըր, պու շամուր տա եաղմուրտան օլ- մայըպ, անճագ սօղաղլարըն թօփրա- ղը տըր: Հէր հանկը տէֆա եաղմուր կէլիւրէ, սու պիր մահալտէն թօփ- րագ ալըպ պաշգա պիր մահալտէ կէօ- թիւրիւր: Պունու սանա կէօսթէրմէք իթթէրիմ, կէլ, կիտիպ ըրմաղը սէյր էտէլիմ» տէտի:

Օլ կիւն տաղարտա չօգ եաղմուր եաղմըլ օլտուղունտան, չայըն սույու ճօշուպ քէօփրիւլի կէօթիւրմիւշ ի- տի: պիր չօգ գալապալըր տախի ըր- մաղըն քէնարընա թօփլանըպ սույուն խըղ իլէ աղմաօընը սէյր էտէյօրլար ըար: Պիր չօգ թախթա վէ աղաճլար օթլուգ վէ սաման տէմէթլէրի սու- յուն ազընթըրնա աօղրու եուվար- լանըպ կիթմէքտէ իտիլէր, սու տա- խի գաթըր վէ զայէթ սարը իտի: Օ- բատա պուլունան սէյիւրճիլէր իտէ, ըրմաղըն քէնարընտա օլան թարլա- լարա սէլին էթտիլի զարարընտան պահա էթմէքտէ իտիլէր: Սիմօն «Պա- պա, պագ, պու տա պիղիմ սօղաղըն սէլինէ պէնդէր, իքիսինին արասըն- տա շու ֆարգ վար տըր քի պիղիմ սօղաղըն սէլի անճագ ուֆագ սա- ման փարչալարը, պու իտէ պէօ- յիւք աղաճլարը սիւրիւպ կէօթիւ- րիւր» տէտի: Ստեփան աղա, «Էվ- վէթ, սույուն պուրատա եափաղըր իլէ պիղիմ սօղաղտա եափաղըր պիր տիր: Իքիտի տէ թօփրագ սիւրիւպ կէօթիւրիւրլէր, վէ ազընթըրը պիր եէրէ կէլտիւրլէրինտէ, կէօթիւրախք- լէրի թօփրաղը օրատա պրագըրլար: Պու սույու պէօյլէ սարըյա պօյայան թօփրագ պու սապահ Արալան տա- ղընտա իտի, վէ իւշ կիւն կէշմէղտէն Գարա կէօլիւն տիպինտէ պուլունա- ճագ տըր: պէօյլէճէ հէր տամլա սու տաղտան պիր միգտար թօփրագ ա- լըպ կէօթիւրիւր, վէ պու վէճէլէ տաղըն եիւքտէրլիլի վէ կէօլիւն տախի տէրինիլի կիթտիքէ աղալըր: Պու շէյլէրի եափան գուվվէթ պուլուլթ- լարտան կէլէն սու տուր: Պուլուլթ- լար տախի կիւնէյին հարարէթի իլէ հալլ օլունան սուտան իպարէթ տիր- լէր: Պու սէլի մէյտանա կէթիւրէն պուլուլթլար ինթիմալ տըր քի պու ըրմաղըն սույունտան պիլէ հաղըլ օլ- մուշ տուրլար:

ՆՈՒՍԱԳԷՄԻՆ ՊԻՐ ՄԷՆՉԱՐԷՍԻ

Երուսաղէմէ կիտէն զիյարէթ ճիւղէր օրատա չօգ շէյ կէօրիւրէր. օրատա կէօրախւրէրի շէյլէրաէն պիւրե տախի պու տուր. Եօգարտաքի թասփերին աչաղը թարաֆրնատա կէօրիւրէն սու, Եէհուտի փասախանարըն Երուսաղէմէ իգթիզա էաէն սույու թէտարիք էթմէք նիյէթի իլէ կափարըմըջ օլտուղլարը սու մախղէնէրինտէն պիւր տիր. Պու մախղէնտէքի սու շէհրին համանարը իչիւն գուլանըլարըր սէպէպի իլէ շիմաի ղէրէք հ-հ-է աէնիլիւր. Սէօյլէնտիլինէ նաղարէն իչպու մախղէնի կափան Եղեկիա փատիլան խաի. Սիզ պու փատիլան հաղընտա Քիթապը շէրիփաէ օգու մուշ օլմալըսընըլ :

Պու մախղէնին էօթէ թարաֆրնատա պիւր քիլիտէ գուպպէսի տախի կէօրիւնիւր. Բիլայէթէ կէօրէ, պու քիլիտէ Քրիստոսուն կէօմիւրաիլի մէգարըն Եէրինտէ կափըրըջ տըր. Տաիմա, պախուտու փասղալեատա, պու

քիլիտէտէ ղայէթ չօգ գալապալըր պուլունուր. Ոլ վագըթ հէր միլէթտէն վէ հէր մէղհէպաէն չօգ գալապալըր պու քիլիտէյէ տօլուպ, գուվէթիլի օլանլար ղափիլէրի չըղնամանընլար տէյիւ ղապթիլէլէր շաղըրմաղ իգթիզա էաէր :

Թասփիրին սաղ թարաֆրնատաքի ուճունտա ուղաղտան Զէյթիլիք տաղընըն պիւր թէփէսի կէօրիւնմէքտէ տիր. Հէյրէլտէ չօգ սէս վէ շամաթա օլտուղունտան Ալլահա տուա էթմէք իչիւն բահաթ օլմալըրը հասէպի իլէ Էֆէնտիմիզ Յիսուս Քրիստոս չօգ տէֆա մէղքիւր թէփէյէ չըգար խաի. Սահիճ պիւր Քրիսթիյան Ազիզ Մէղար քիլիտէսինտէ պուլունտուղու վագըթ ճէմաթըն շամաթա վէ միւճատէլէ էթմէսինի կէօրաիլիւնտէ Քրիստոսուն Եէհուտիլէրին էարի հէյրէլինտէ սէօյլէտիլի սէօղիւ տէր խաթըր էաէճէք տիր. Պէօյլէ պիւր ղիյարէթ ճի պու քիլիտէտէն սէվինէրէք գուրթուլուպ, տուա էաէրէք գալպիլնէ բահաթ պուլմաղ իչիւն պու տաղ կիլի սէսիլ վէ թէնհա պիւր Եէր արար :

տուղունա շիւպհէլի իտէն, ծնու կափմա : Անճաղ կիտիպ օլ շէյին կանըլը կախօտ տօղրու օլտուղունու սանա պիլտիրսին տէյիւ տուա իլէ Ալլահտան տիլէտիքաէն սնուրա ծնու իճրա էթ : Պիւր իչին իճրասընտա սէնի միւպարէրէսին տէյիւ Ալլահարիճա էթմէյէ ճէսարէթին օլմաղ սա, մէղքիւր իչին տօղրու օլմալըրըն էյի պիլմիլ օլ (Բօմ. ժԴ. 23) :

5. Պաչղա Քրիսթիյանլարըն էօրնէյինի սանա գլաղուզ թուլտուղուն իչիւն սէնի էյի պիւր Քրիսթիյան Եէրինէ գօմամալըրըն Քրիստոսու սանա գլաղուզ թուլտ. Քրիսթիյանլար կանըլապիլիլէր. իպրէթ ալաճաղ միսալ Քրիստոսուն էօմիլու տիր. ծնտա ապա խաթա Եօգ տըր :

6. Էֆրեարըն Ալլահըն քէլամը իլէ մուվաֆըրգ տէյիլ իտէ տօղրու օլտուղունա ապա ինանմա : Պունլարըն իքիսի Եէրաիկէրինէ մախալիֆ օլտուղու հալտէ էֆրեարընը պրաղ վէ Ալլահըն քէլամընա ինան :

ՔՐԻՍՏՈՒՅԱՆ ԿԷՆՃԼԷՐ ԻՉԻՆ ԱԼԹԸ ԳԱԻՏԷ

1. Տուա էթաիլին վագըթ Ալլահ կանընտա օլուպ, տուանը իչիտիր տէյիւ պիլէրէք հէր կիւն թէնհաճա տուա էթմէլիսին (Իպ. ժԱ. 6) :

2. Հէր կիւն թէնհաճա Քիթապը շէրիֆի օգու, վէ օգուտուղուն վագըթ Քիթապը շէրիֆին քէլամարը իլէ Ալլահ սանա սէօյլէյօր օլտուղունու վէ մէղքիւր քիթապա տա սէօյլէն իլէնին քեաֆիէսինի իճրա էթմէյէ մէճպուր պուլունտուղունու տէր խաթըր էթմէլիսին : Պու իքի գաիտէլէր փէք իգթիզալը օլուպ, պունլարը իճրա էթմէյէնին ճանը պէօյիւք թէհլիքտէ տիր :

3. Հէր կէճէ Յիսուսուն սէնին իչիւն կափարըրը խաթրա կէթիլիսին վագըթ, օլ կիւն սէն տէ ծնուն իչիւն նէ կափարն տէյիւ տիւչիւն. ծնուն իչիւն պիւր շէյ կափմաղ սըղըն պիւր կիւն կէչիլմէ : (Մաթ. Ե. 13-16) :

4. Պիւր շէյին տօղրու օլտուղունա շիւպհէլի իտէն, ծնու կափմա : Անճաղ կիտիպ օլ շէյին կանըլը կախօտ տօղրու օլտուղունու սանա պիլտիրսին տէյիւ տուա իլէ Ալլահտան տիլէտիքաէն սնուրա ծնու իճրա էթ : Պիւր իչին իճրասընտա սէնի միւպարէրէսին տէյիւ Ալլահարիճա էթմէյէ ճէսարէթին օլմաղ սա, մէղքիւր իչին տօղրու օլմալըրըն էյի պիլմիլ օլ (Բօմ. ժԴ. 23) :

Գ Ա Լ Ե Յ Ի Հ Ը Փ Ձ Է Տ Ի Ն

«Մ-լէ- յի հըֆզ էտին» Բ. 25

1. Գարն-առա-րար, նի - շա - նը կէօրին Տաղ թէ-փէ-սին-տէ. Եր-բէքուն ճէ - սարէթ ա-ւրն, վար խմտաւ սի - զէ:

«Գարն-յի հըֆզ էտին», «Բապստ տէր» «Կէլմէքուն յիմ պէն» «Հըֆզ է-տէ-րիզ», «Թէզ ճէ-վապ վէր», «Խմտա - տա կէլ սէն»

2.
Հիւճիւճէ կէլն չյթան տըր
Օրտուտու իլէ.
Իօնիւնտէ քիմ տարածագ տըր
Ճիտակթի ճէնքատ.
«Գարն-յի հըֆզ էտին», եւ այլն.

3.
Ուզագտա զուրնա սէսի վար,
Նէ՛ խօշ պէշարէթ.
Բապստըղ ալաշընտա վար
Հէր հալտէ նուարէթ.
«Գարն-յի հըֆզ էտին», եւ այլն.

4.
Պիր միւտտէթ տաճա տայանըն,
Բապստ իշթէ կէլիր.
Սապր հաիպ օնա ինանըն,
Թէզ խէլաւ վէրիր.
«Գարն-յի հըֆզ էտին», եւ այլն.

«Գ Ա Լ Ե Յ Ի Հ Ը Փ Ձ Է Տ Ի Ն»

Պու պէնտի եազան 1864 տէ Ա-մէրիգա օրտուլարնտան պիրիսինտէ խաի Մէդրիւր օրտու, օն գաթ զիյա-տէ աիւշմէն օրտուսունտան մուհասէ-րէ օրունուպ պիր գայէ աէրունինտէ գափանմըզ գայմըզ օրան միւսթաճ-ֆըզ աւքէրինէ եարարմա կիթմէք-տէ խաի: Գարնտէ պիւթիւն օր-տու մուգա պիր այլըզ եէյէճէք օլ-տուգու իչիւն աիւշմէն օնու միւս-թաղիլ զապթ էթմէյէ նիյէթ գօ-մուշար բար: պիզ աաճա իքի կիւն-լիւք եօլ իրագտա օրտուգումուգ-տան գալէնին միւսթաճֆըզ աւքէրի մէյուս պիր հալտէ խաի: Պու սրբա-տա պիր եիւքսէք աազա եէթիշարիք-պու տաղ թէփէսինտէն տէ մէդրիւր գայէ կէօրինիւր խաի: Պիզիմ ճէ-նէրալըմըզ օրտտան գայէտէ մուհա-սէրէ օրունան աւքէրլէրէ սանճագ-լար իլէ իշարէթ էտէրէք: «Գարն-յի հըֆզ էտին», իշթէ պէն կէլլյօ-րում» տէյիւ օնլարա աննաթար: Միւսթաճֆըզ աւքէրի զայէթ չօզ սըզընթը չէքմէքտէ խաի, լարին պու իշարէթաէն ճէտարէթ ալարագ գա-լէյի մուհաֆագա էթաիլէր:

Պու վագտանըն իւզէրինէ պիր շար պիզիմ իշարու նիւսիսէյէ տէրճ օրունան իլաճիսին ինկիլիզճէսինի գա-լէմէ ալմըզ տըր: Պու իլաճիտէ Գրիտ-թիյան գայէտէ մուհասէրէ օրունան աւքէրէ, վէ չէյթան տաիս շիտաէթ իլէ հիւճիւճ էտէն աիւշմէնէ, Բապ-

պըմըզ Յիտուս Գրիտտու տաիսի, Գրիտ-թիյան պիր ալ զիյատէ սապրլը վէ ճէտարէթի օրտուգու հալտէ եար-տըմա կէլէճէյիսինի վաա էտէն ճէնէ-րալա թէշպիճ օրունամուշ տըր:

Պ Ի Բ Մ Է Ձ Ա Ր Ե Ա Ն Ը Ն Տ Ա Մ Ի Ի Թ Ա Լ Ե Ա

«Անա, շու կիւզէլ չիշէքլէրէ պագ: Պունլարը պիզիմ Ֆէնինին մէզարը իւզէրինէ գօտագ, Ֆէնի մէմնուն օ-լաճագ տըր:» «Էփվէթ, պէն տէ, Ֆէ-նի մէմնուն օլաճագ վէ սէվինէճէք տիր տէյիւ զանն էտէրիմ» տէյէ-րէք, աաիմա պիզէ քէնտի գըզգար-տայընը անարբան քիւշիւք օղլումու էօփաիւմ:

Չօճուգ եանըմտան էօթէյէ կի-տիպ չիշէքլէր արաւընտա օյնամագա պաշաար: Պէն տաիսի օթուրուպ պու քիւշիւք մէզարըն գաղըլմըզ օլաու-գու քէտէրլի կիւն հազգընտա աիւ-շիւնմէյէ պաշաարմ, Թամ իւշ սէնէ օրմուշ խաի: Ֆէնի անճագ պէշ պու-չուգ եաշընտա խաի: Հէման ֆիքրիմ Ֆէնինին տէօրթ եաշընտա օլաուգու վագթա կիթաի, Ֆէնի Գրիտալը չէ-րիֆաէն պէթթլէր էզպէր էթմէյէ ճէնուգ պաշաարը խաի: Պիր կիւն, «Յիտուս Գրիտտու տիւն վէ պու կիւն վէ էպէտէն հէման օ զաթ տըր» ա-յէթիսինի աղըղտան սէօյլէմէքտէ խաի: Պու պէթ իւզէրինէ գօնուշտուգու-մուգ վագթթ, Ֆէնի պանա Յիտուս աիւնեատա իքէն նէ գաաար էյի

վէ մուհապպէթի օլաուգումու, նէ եափաըղընը, քիւշիւք չօճուգլարը գուճաղընա ալըպ էյլէրինի օնլարըն իւզէրինէ գօտուգումու նաղլ էթ-տի, վէ սօնդրա Յիտուս շէք տէ կէօք-տէ օլ վագթթի կիպի էյի վէ սէվ-կիւլիւ սիր, վէ տաիմա էօյլէ օլա-ճագ տէյիւ քէնտի քէնտինէ աիւշի-նէրէք, «Կէօյէ կիթաիյիմ վագթթ, աօղրու օնուն գուճաղընա կիտէճէ-յիմ, վէ չօճուգլարը գօյ վէրին» ա-յէթիսինի վէ հէփ պիլտիյիմ պէթթլէրի օնա տէյէճէյիմ» տէտի:

Սէվկիւլիւ չօճուգլարըմ, պէն պու կիւն Ֆէնինին զիքրի իչիւն օնուն մէ-զարը իւզէրինէ չիշէքլէր գօմագ-տան տաճա զիյատէ խօշ պիր շէյ եափ-մագ իսթէրիմ, պու սէպէպաէն սի-զի Գուրթարըճընըգա եաղըն կէօ-թիւրմէյէ պիր վափթա օլաուն վէ շիմտի տէ Գրիտալը շէրիֆաէն պէթթ-լէր սէօյլէմէք իչիւն սիզի թէշպիգ էյլէսին տէյիւ տուա էտէրէք պու հիքեայէյի սիզէ նաղլ էտէրիմ: Գրիտ-տուս պու պէթթլէրի սիզէ զիգըյմէթ թաշարտան տաճա զիյատէ գըյմէթ-լի էտէճէք տիր:

Պէպէք, 17 հօկ. 1875

Ամերիգա միսիսիլէրի շիրթթի Յարաֆընտան,
Միւնիսթի զագթթա ձ. Բ. Կրին
Ի Ս Թ Ա Ն Պ Ո Լ
Մ Ա Ք Պ Ա Մ Ա Ր Ա Ր Ա Մ Ե Ա Ն
Չագմագըլար, Յակոբան խան նուս. 12.